

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A városi vagyonkezelés.

I.

A »studirozó« Pleszkovich Lukács kisütötte, csodálatosan hosszas tanakodás után, hogy mi őt nagynak akarjuk csinálni. Minő észjárás! Lukács dr. ír cikkeket, fejetleneket, aláírja a cikkek alá a nevét, hogy nagy legyen, támad mindenkit ész nélkül, s mert mi ezért rendesen a maga kisdedségében mutatjuk be, mint bélhurutos csecsemő politikust, szájában a kikapós politikai dada rossz cuclijával, ránk fogja, hogy nagy embert csinálunk belőle. Ám legyen az ő akarata szerint, ha ezt nagyságcsinálásnak tartja.

Megint erőt vett rajta a betegség, megint cikket irt. A régi vagyonkezelést védi, hogy az ujnak kézzel fogható érdemeit kisebbitse. És ismét tudatlanságot és rosszakaratot árul el. Figyelmeztettük már, hogy ne bántsa azt a régi dolgot, ha mi nem bántjuk. Hanem ő mégis okvetetlenkedik. Ám lássák!

Azt mondja, hogy joga volt Mamusichnak elkölteni vagy kölcsön venni, vagy bármit csinálni az ingatlanági alappal, mely törzsvagyon a törvényhatóságnak. Ő nem ismer olyan paragrafust, mely ennek az ellenkezőjét állítaná.

Igazán rösteljük, hogy ismét ki kell mulatnunk, menyire rossz törvénytudó a dr. ur. Hát ezt a törvénytudókat mi rácsitáljuk. Olvassa el az 1886. évi XXII. t. c. 110 §-át. Ez vonatkozik a törvényhatóságok háztartására is. Ha ezt nem tudta, akkor kár volt neki komoly kijelentéseket tenni, mert ezzel mindenkit feljogosított arra, hogy megtagadja az ön jogát a közéletben való szerepléshez. Ezen §. szerint a törzsvagyon elidegeníthetetlen, érinthetetlen bizonyos rendkívüli eseteket kivéve, amikor azonban közgyűlési határozat szükséges.

Hanem mindezzel a régi aera nem törődött, s Pleszkovich cikkéből következtetve az ő demokrata pártja sem törődne. *Polgárok, vigyázzatok, a maszkot kezdik levenni az új demokraták.*

Azután dr. ur nem röstelli, azt a következtetlenséget, melyet uton utfélen elárul. Bizony röstelhetné. Előbb a mostani kor vezető embereit vádolta azzal, hogy ők az akkori kormányt vezették Mamusich ellen, most meg azt mondja, hogy az akkori kormány kényszerítette a mostani vezetőket a cselekedetekre. Ugyan, dr. ur, de csunya dolog ez.

Sőt még meg is meri kérdezni, hogy mire kellett a kölcsön? Hát mi megmondjuk. Hiányzott az ingatlanági vagyonból illetéktelenül elköltött 305.127 kor. 44 fill. a közoktatási alapból 66.000 korona, amely a 35273/III. 1894 sz. miniszteri rendelet szerint *meg nem engedhető módon vétetett kölcsön.* Ez a rendelet pedig jóval előbb kelt Gulner uralmánál, de azért már megállapítja a *meg nem engedhető vagyonkezelést.* Azután a 2.800.000 koronás kölcsön hátralékos részleteit is törleszteni kellett.

És itt megvilágítjuk a Pleszkovich által szeretve tisztelt régi vagyonkezelést. Az egyik zsebből kifogyott a pénz, s a másikkól is addig fogyasztották, míg a fölvetett kölcsönök esedékes részleteinek a törlesztésére sem jutott. Így nem jutott az 1.100.000 koronás kölcsön esedékes részletének a törlesztésére sem. Ez 26675 kor. Erre is szükséges volt az a kölcsön.

A tisztí nyugdíj alap, közoktatási alap, szegény alap, lelenc alap és oh még a színházi alap is, mind ez a zseb, sirt a hiányért. Szóval a régi vagyonkezelő nem két zsebet vett csak igénybe, hanem többet.

És minthogy minden zseb csak ürült és új jövedelmi forrásokról nem gondoskodtak, bizony nem emelkedett a domesztika, és azok a kiürített zsebek sem teltek meg. Az új aera azonban megtöltötte a zsebeket és pedig úgy, hogy visszazserzte az egész elköltött vagyont és most ennek a rendes kezeléséből gondoskodik fedezetről. Előbb az elköltött pénzek nem kamatoztak most, pedig ezek is kamatoznak.

Hogy Szegeden mit csináltak? Hát bizony ott megengedték az alapból

leendő kölcsönvételt, de a visszatérítetés fedezetéről is gondoskodtak. Ez más ám. Minálunk ez a nagy gond az új aera vállaira nehezedett. Nagy különbség ám ez, doktor ur. Hát ha ezt a nagy gondot szemrehányás nélkül tudja viselni az új kor, mért akar ezért Pleszkovich ur neheztelni? Bizony kár, nagy kár.

Baj neki az is, hogy a tisztviselők napi díjait a szabályrendelet 285. §-ának szigorú utasításai értelmében utalványozzák. Lássá dr. ur, a régi aerának az volt a baja, hogy ezt a paragrafust nem ismerte. És annak a híres demokrata pártnak meg az a baja, hogy a törvényt ezentul sem akarja ismerni. *Polgárok, vigyázzatok, hogy a demokrata párt kelepcebé ne csaljon benneteket.*

Baj volt ezelőtt, hogy a polgármester sok fölösleges munkaerőt elbocsátott. Ezért jajgatott Lukács dr. És most gondolt egyet és az ellenkezőért jajgat. Ugyan, dr. ur. azt gondolja, hogy az a nép, melyet önök ámitani akarnak olyan buta, hogy önöknek, amint önök óhajtják, egyszer a jobb, máskor meg a bal fülüket nyújtja oda, hogy tetszésük szerint rángathassák? Választó polgárok, ne engedjétek magatokat rángatni.

Amit a haszonbérrekről mond, abban annyi közgazdasági sötétséget árul el, hogy fölöslegesnek tartjuk azt, hogy közgazdasági teoriájával külön foglalkozzunk. A népet is ebbe a sötétségbe akarja csalni. Ő már hozzá szokott ehhez a sötétséghez, lát benne. A becsalt nép még nem lát a sötétségben, s így tehetne vele, amit akar, a dr. Csakhogy a választó polgárok nem engedik ám magukat ámitani.

Majd folytatjuk.

Most pedig még valamit. Pleszkovich ur elárulta, hogy a politikai cucliskor legelső pillanatánál tovább fejlődni nem bír.

Hát nem tudja azt, hogy épen az ő társvezére *Pertich Mihály* erőlködött a Pleszkovich ur által sokat hánytorgatott kölcsön felvételére és épen *Biró Károly dr.* volt az, aki ezen

kölcsön igénybe vétele nélkül is 700.000 koronát visszatérített már az alpoknak?

Látja, látja, aki másnak vermet és, maga esik bele. Pleszkovits ur és társai beleestek a rókaverembe. Választó polgárok, vigyázzatok, ki ne huzzatok a nektek szánt veremből senkit.

A parlamenti helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. nov. hó 2-án.

A t. Ház négy napos szünet után holnap ismét összeül és hazaérkezik a bécsi német kereskedelmi szerződéses előkonferenciáról *Tisza* István gróf kormányelnök is, hogy a szabadelvűpárt holnap esti nagy értekezletén résztvegyen. És igazán nagy értekezlet lesz ez. Ezen a tanácskozásán a szabadelvűpárt tájékoztatja a kormányelnök hivatott revíziós tervéről. Sokan ebből a táborból már ma Budapestre érkeztek, a többiek holnap jönnek meg, úgy, hogy alig néhányan hiányzanak majd, talán csak azok, a kik a Házról kapott szabadságukkal élve a külföldön vannak. Ezek szerint a holnapi értekezlet népeességénél fogva tüntetés-számba is megy majd *Tisza* István gróf személye és tervei mellett.

Az ellenzéki pártok hangulatából ítélve, úgy látszik, hogy a legharcosabbak is elállottak attól a tervüktől, hogy a miniszterelnököt a képviselőházban indítványának megokolásában, kifejezésében megakadályozzák. És ennek a józan felfogásnak a felülkerekedése a nemzeti pártnak köszönhető, a mely már eleintén ellene volt annak, hogy a Szólaszabadságon ilyen flagrális sérelem essék.

— Ha ez megtörténnék — így nyilatkoztak a nemzetipártiak — akkor *Tisza* nem is kellene erőlködni, hogy szóhoz jusson. Elég bizonyíték volna a házszabályok módosításának szükségességére az ellenzék magatartása, annak az ellenzéknek, amely a parlamentben nem enged meg, hogy a többség vezére szóhoz jusson.

A nemzeti párt szintén holnap tart értekezletet és erre *Apponyi* Albert gróf már csütörtökön délben Budapestre érkezik és értekezletet hirdetett holnapra a Szederkényi-csoport is és a néppárt is.

A holnapi képviselőházi ülésen mindenekelőtt a Rába szabályozásá-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cézeggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

ról szóló törvényjavaslattal végeznek. Elsőnek Tallián Béla földmívelésügyi miniszter beszél, hogy a két napos vita anyagira reflektáljon és a benyújtott indítványoknak átvétele mellett a javaslatnak eredeti szövegében való elfogadását kéri.

Tisza István és a bácskai jegyzői kar.

Ismeretes, hogy a magyarországi községi- és körjegyzők országos központi egyesülete Tisza Istvánt az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta meg. Ez alkalomból az egyesület elnöksége a bácskai jegyzők egyesületének az elnökéhez a következő felhívást intézte:

„Tisztelt Elnök Ur!

Tisza István gróf miniszterelnök urnak Egyesületünk tiszteletbeli tagjává történt megválasztásáról az oklevelet folyó évi november hó 7-ik napján adjuk át.

Ezt azzal a kéréssel közöljük az Elnök urral, hogy azok a kartársak, akik a tisztelgő küldöttségben részt venni óhajtanak, szíveskedjenek a fent jelzett napon, délután 3 órakor Budapesten a „Pannónia“ szállodában jelentkezni.“

H I R E K. TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai könyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 8-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Pótvásár. Baján f. hó 6-án és 7-én pótvásár.

November 14. A kath. legényegylet Katalin bálja saját helyiségében.

November 20. A szabadkai általános munkásképző dalkör asztaltársaság Katalin bálja a Szarvasban.

December 2. Izr. öns. és gyámolító egyesület chanuka estélye.

A kegyelet napja.

A földben porladók emlékének napja volt tegnap. A halottakra emlékezők ezrei koszorukat hordták ki a csöndes temetőbe, amelynek halmait virágerdők borították be. Szegény és gazdag, ur és szolga a temetőben tolongott tegnap, s a bucsuzó életnek utolsó virágját idehozták, koszoruba fonták s földszitették vele a már elköltözött hideg sirkeresztjét.

Virágot a megholtak! Mily poétikus gondolat ez. Az élet szépségeit hozzuk áldozatul azoknak, akik már rég letörték volt az élet fájáról s ott porladoznak a szelid hant alatt. Hervadó virágot az elhervadt életnek... Kigyulnak a kis gyertyácskák és a kis mécsek a sirok fölött, és fényessé teszik a sötét hantokat, feketékké a mozgó alakokat, akik a néma göröngyre borulva könnyeznek és szerető szavakat suttognak a hantok fölött... Megszólal a templom hangja. Az imádkozók egyszerre megindulnak a templom felé. Száz és száz ember tolong egymás mellett, hogy meghallgassa a szentbeszédet, amely fölébreszti a lélekben a hit iránt való szent hitet. Száz és száz ember ajakáról hangzik föl a zsolozsma. Aztán egyszer csak elnémulnak a harangok, az emberek is oszladozni kezdenek. A sirkertben némaság honol ismét és csak az apró mécsek világítanak a halottak szomorú birodalmában.

A szabadkai lakosság is az elhaltak emlékének szentelte a tegnapi napot. A honfiai és társadalmi megemlékezésből is kivették részüket a magánosok és egyesületek egyaránt. A szabadságharc drága halottainál,

Hiador sirjánál s többi elhunyt jeleseink sirdombjainál ezek adóztak a kegyeletnek.

— **Nem sikerült jelölés.** Mukics Simon és az új demokráta vezérek furán jártak a II. körben. Rendelének vala pedig kortes vacsorát az egyik korcsmában és összehívák oda a polgárokat. Eljőve a vacsora ideje és megjelenének vala a korcsmában, hogy jelöljenek, Mukics Simon és a demokráta párt vezérei. És ime lön nagy ámulás. Két ember várta őket; a korcsmáros és egy jelöltségre vágyó. És hasztalanul várának, mert a választók nem gyülekezének. Elmennének tehát haza keserű csalódással telt szivekkel. A korcsmáros azonban nem búsult. Mert megjelentek azoknak a hivei, akik a mostani kort megteremtették, megtöltötték udvart, házat és éltették az igazság embereit, nem töröve a nem várt kiadással, amelyet a vacsora ára okozott.

— **Ruttkay Máté.** Közéletünknek egy ismert alakja, Ruttkay Máté halt meg ma reggel szívbajban. Baját két év előtt kapta, de bizva szervezetének erősségében, nem igen törődött vele. — Ma azután egyetlen roham kioltotta életét. Szenvedélyes ember volt, az ügyet, melynek szolgálatában állt, nem csak a legnagyobb szenvedélyességgel, de e szenvedélyességnek megfelelő következetességgel kitartással és hűséggel védte. Halálának híre hamar elterjedt a városban és mindenütt meglepetést, részvétet keltett. A gazdakörre és a városházára kitűzték a gyászlobogót. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Özv. Ruttkay Máténé szül. Petrik Mária fájdalomtól megtört szívvél tudatja forrón szeretett férje Ruttkay Máté nyug. városi kertésznek folyó hó 2-án reggel 5 órakor rövid szenvedés után, életének 39-ik évében történt elhunytát. Elhunytát siratják nejein kívül édes anyja: özv. Ruttkay Rudolfné; testvérei: István, Imre, Karolin, László, Aranka; ipa: Petrik András; napa: Sülley Julia; sógorai, sógornői, rokonsága és ismerősei. Hült teteme folyó hó 3-án d. u. 3 órakor fog a szegedi szőlő 46. számú házból a bajai sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmise folyó hó 5-én d. e. 10 órakor fog az Úrnak a Szent-Terézia egyházban bemutatni. Szabadkán, 1904. évi november hó 2-án. Legyen neki oly könnyű a föld, mint amilyen nehéz övéinek a fájdalom.

— **Az izr. nőegylet népkonyhája javára az elmúlt október hóban a következő természetbeli adományok folytak be:** Hartmann Rafaelné 4 nagy zsák burgonya, Dr. Révész Ernőné 5 kgr. só, Dávid Vilmosné 1 l. paprika és 1 fázék lekvár, Horvitz Ignácné 3 fogás hagyma és 2 kgr. só, özv. Ernst Jánosné (Ujvidék) 1 láda lekvár, Dr. Hajnal Józsefné 25 kgr. rizs, Lichtneckert Károlyné 5 kgr. só és 1 főzet édes káposzta, Braun és Löw kokusz zsir, Perl Lajos 2 nagy zsák liszt, Hercl Józsefné 3 kgr. rizs, 1 kgr. mák, 1 kgr. cukor, Weitzenfeld Salamonné 1 süveg cukor, Buchwald Adolfné 5 csomó zöldség és

5 kgr. só. Fogadják a nemesszívű adakozók a népkonyha elnökség hálás köszönetét.

— **Eskülvő.** Temunovich Zoltán dr. f. évi november hó 6-dikán d. u. 4 órakor, a Szent-Teréz templomban esküszik örök hűséget Szukuovich Magdolna kisasszonynak

— **Katonai előléptetések.** A novemberi csillaghullás alkalmával többben a szabadkai helyőrség tisztikarából is megkapták a rangfokozat emelkedését jelentő új csillagokat. Városszerte örömmel fogadták honvédegyesületünk új parancsnokának, Brabéc Gyula alezredesnek ezredessé történt előléptetését. Az új ezredparancsnok első szerepléséről a katonai díjlövészet alkalmával tartott feltűnést keltő beszédéről annak idején lapunkban bővebben megemlékezünk. A tisztikarban történt egyéb változások a következők: Kaján Miklós százados, a cs. és kir. 44 gyalogezredtől a cs. és kir. szabadkai 86. gyalogezredhez helyeztetett át. A honvédegyalogságnál Muics Tivadar főhadnagy II. oszt. századossá, pacséri Pocskay Dezső és balogi Balogh Béla hadnagyok főhadnagyká, — Hauer Dezső, Nagy András, Figur Emil, Mihalcsek Lajos, Wisinger Viktor és Csallóközi hadapródok hadnagyká, Soltész János hadnagy kezelőtiszt főhadnagy kezelőtiszté, a honvédehuszárságnál Hubert Károly és Sebők Károly önkéntes őrmesterek tart. állatorvosokká léptek elő.

— **Halálozás.** Sebők Mihály nyug. postafőtiszt, a ki egy év előtt vonult a jól megérdemelt nyugalomba ma déli egy órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnapután délután lesz. — Bittermann László f. évi november hó 2-án délelőtt 9 órakor, életének 45-ik évében hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Az elhunytban Bittermann Nándor Zombori és Bittermann József Szabadkai nyomdatulajdonosok testvérüket gyászolják Temetése november hó 3-án délután 3 1/2 órakor lesz.

— **Hivatalbalépés.** Dulich A. Jenő városi főjegyző egy évi szabadság után, megrongált egészségének teljes helyreállításával ma újból elfoglalta hivatalát.

— **Veszteglő utasok.** A szabadkai indóházban ma olyan dolog történt, amely talán páratlan a máv. történetében. A délután gyors egymásutánban induló vonatok utazó közönsége körében már régóta tapasztalható, hogy valóságos megváltásnak veszik az utasok, ha vasuti jegyeikhez hozzájuthatnak. És az óriási személyforgalom lebonyolítására egyetlen egy személypénztár áll rendelkezésre. Ma aztán megtörtént az, aminek már régen be kellett volna következnie. Megakadt a forgalom. A zentai, bajai vonatok az indulási időben elhagyták a pályaudvart, az utasok nagy része pedig itt maradt Szabadkán. Mire hozzájutottak a jegyekhez, vonatjaik utnak indultak. Hiába volt a lőtás-futás, kérés, fenyegetőzés, csupán annyit értek el a lemaradt utasok, hogy a jegyeiket visszaválthatták. A nagy zűrzavar folytán a budapesti vonat is hosszabb késedelem után indulhatott. Hihetőleg most már okult a főnökség és a kettős személypénztár felállítására nem fog késni.

— **Két temetés.** Tegnap délután helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra Langhof Gyula gyógyszerészt és a szerencsétlenül járt kis Pukec Rózsikát. Amott a családfő elhunytát gyászoló család iránt részvét folytán, emitt az ártatlanul kínos szenvedéseket átélő gyer-

mekleányka szülei bánatának enyhítésére impozáns számban jelentek meg a résztvevő tisztelők, barátok és ismerősök.

— **Névmagyarosítások.** A belügyminiszter megengedte, hogy dr. Fischer Jákó helybeli lakos kisk. gyer. lekei Gizella Irén Endre László, Anna és Mária „Tiszá“-ra, Schönfelder Károly szabadkai törvényszéki írnok pedig „Szirmai“-ra változtassák családi neveiket.

— **Ujtás a rendőrségen.** A rendőrség bünyügyi osztályán a mai napon szükséges ujtás történt a telefon bevezetés által. A bünyügyi osztály telefon száma 326.

— **Hullaszállítás.** A megye alispánjától nyert engedély folytán a legközelebbi napokban Szabadkára szállítják a két év előtt Militicsen elhunyt dr. Kuthy Béláné szül. Schwarc Mária hulláját és itt a családi sírboltba helyezik végső nyugalomra.

— **Elveszett egy sárga réz színű (pipa kupak alakú) fülbevaló, értéke nincs, tulajdonosának ereklye, megtaláló illő jutalomban részesül. IV. kör Erdő u. 42 sz. alatt esetleg a kiadóban.**

— **Feldőlt spirítuslámpa.** Ismét a régi nóta! Halálos veszedelem ért egy uri hölgyet hajsütés közben. Már lángba kapott a ruhája, mikor szerencsére észrevették s egy vizespokróc ráborítása által elfojtottá a fenyegető veszedelmet. Az urinő azonban elájult, a nagy ijedtségtől s a veszély nincs elkerülve, ha nincs kéznél az Első alföldi cognacgyár r. t. által készített cognac, mely éltet lehel még a haldoklóba is. Egy pohárkával a szájába öntötték s az urinő — kinek nevét nem akarjuk elárulni — rögtön visszanyerte égő zűségét! Szinte bámulatos! Ovatos ember minden eshetőséggel számol. Kérjen tehát árjegyzéket és mutatószámot a Barack-Hiradóból. Mindkettőt bérmentve küldi a gyár vezetősége Kecskemérről.

— **Ügyvédi iroda megnyitás.** Tordai Izidor dr. Szabadkán (Kossuth utca Vojnits Máté palota) megnyitotta ügyvédi irodáját.

SZÍNHÁZ.

Szinészeink Baján. Pesti Ihasz Lajos társulata ma utazott Szabadkán keresztül Bajára, ahol holnap kezdődik az egy hónaposnak tervezett színházi szezon. A társulatban több új tag van, akik közül eddigelé egyet sem ismerünk. Bajai működésük alatt azonban lehetőleg teljes képet fogunk adni olvasóinknak a társulat művészi niveaujáról. Anyit azonban már is tudunk, hogy virágvasárnaptól kezdve a társulat erősségét képező több tag, Falussy István, Lomniciné, Gerlaki Hermin és Simon Mariska Krecsányihoz és Somogyihoz szerződtek.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Tokió, nov. 2.

A császári főhadiszállás több jelentést bocsátott ki a Port-Artur ellen augusztus, szeptember és október hónapban történt hadműveleteket illetőleg. A múlt hó 26-iki táviratok a következőket mondják: Délelőtt 8 óra 30 perc óta lövik Sungusant, Erlungsant, Kevkansant s egy ettől északra lévő erősséget ostromgyúkkal és hajóágyúkkal. 200 gránát ta-

lált. A hajóágyuk Erlungsan erősség mellvédébe rést lőttek és a fedezések különböző részeit elpusztították. Épp így összelőtték a Csungusan erősség főfedezéseit. Délután 2 órától fogva más ostromágyuk irányították tüzüket a déli polidiansani futóárkok ellen, amelyek mind erősen megsérültek. Délután 5 órakor elfoglaltuk az Erlungsan és Polidiansan állásokat. Ugyanebben az időben az ellenség sáncokat készítettett és a tüzet ama pontokra fordították, hol a japánok támadásai haladást mutatnak. Az ellenséges tűz nem sok kárt tett.

Az ellenséget, mely Csungvansantól és Erlungsanból ágyú és puskatüz védelme alatt különböző éjjeli támadásokat végzett, mindenütt visszaverték. 26-án folytatták az ostromot. Ostromunk eredményei, melyek különös említést érdemelnek, a következők: Kekvansan erősségénél egy ágyutalpat egészen elpusztítottunk, továbbá Erlungsanban egy lövő padot semmisítettünk meg, ez erősség fedezését összelőttük, kis ágyukat elpusztítottunk.

Tókió, nov. 1.

A japánok erős rohamánál, melyet október 28-án intéztek Port-Artur ellen, a külvárosban két házat felgyújtottak és a belvárosban is tüzet okoztak. Elfoglaltak öt külső erősséget is.

TAVIRATOK.

Kisiklott személyvonat.

Szolnok, nov. 2. Az 508. számú személyvonat, mely tegnap délután 5 óra 45 perckor indult a keleti pályaudvarról, Szolnoknál sintörés következtében kisiklott. A kisiklás 8 óra után néhány perccel történt a pályaudvar bejárójánál. A kisiklásnak szerencsére egy áldozata sincs, a bejárónál már lassan ment a vonat s a két első kocsit amelyben II. osztályú utasok ültek, sem tört össze, csak megrongálódott.

A király kegyelete.

Budapest, nov. 2. Bécsből jelentik: Ő felsége ma reggel a kapucinus templomba ment, ahol a gvardián fogadta és lekísérte a sirboltba. Az uralkodó Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös, valamint szüleinek sirboltjánál csendes imát mondott és visszatért a Burgba.

A felgyújtott irattár.

Budapest, nov. 2. A budapesti büntetőtörvényszéken ma már valamennyire rendbe hozták az irattárt, amelyet Bagocky József díjnok felgyújtott, hogy Németh Antal bűnpörének iratai eltűnjenek. Konstatálták, hogy nagyobb kár nem történt Körülbelül 200 aktacsomó sérült meg erősen, de egyik sem vált hasznavehetetlenné. — A vizsgálatot természetesen tovább folytatják a letartóztatott ember ellen.

Berzeviczy Bécsben.

Budapest, nov. 2. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint értesülünk, ma Bécsbe utazik. A miniszter utja összefüggésben van azzal a zajjal, amelyet a nemzetiségek a népoktatási reformtervezet ellen csapnak. Berzeviczy miniszter ma fogja nyugtatni ő felségét a javaslat rendelkezéseit illetően.

MULATSÁGOK.

A szabadkai kath. legényegyesület saját pénztára javára 1904. november hó 13-án (vasárnap) új disztermében (IV. kör. Rákóczy-utca 20.) nemzetközi világpostával egybekötött Katalin bálát rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona 20 fillér. Kisérő anyák belépti díjat nem fizetnek. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. félőtkor, vége éjfél után 1 órakor. A katolikus legényegyesület ez alkalomból a következő értesítést közli. Mélyen tisztelt vendégeinknek és iparos ifjainknak egyaránt szolgálatot vélünk tenni azon ujtásunkkal, hogy jelen mulatságunkat az eddigi szokástól eltérőleg nem este 8 órától virradtig, hanem délután 4¹/₂ órától éjfél után 1 óráig tartjuk. Ez által lehetővé tesszük ugyanis, hogy a szórakozó fiatalság épügy mint kiséréte reggelre teljesen kipihenheti magát, s napi munkáját hétfőn akadálytalanul végezheti. A vasárnap délutáni órák eddig ugys azzal teltek, hogy várták az esti mulatságot: Kezdjük hát meg délután, nem kell estig várni! Hiszszük, hogy ez ujtás kedvező fogadtatásban fog részesülni, s es esetben azt a jövőben is főtartjuk. Kiváló tisztelettel A Szabadkai Kath. Legényegyesület elnöksége.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tizen egy ellen.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A szabadkai esküdtszéki bíróság ma délelőtt folytatta Konkoly Lukács és kilenc büntőtársa bűnyüének tárgyalását *Szerdahelyi* Sándor elnökle alatt. A délelőtt folyamán dr. Papp Sándor kir. alügyész tartotta meg vádbeszédét, amelyben a vád teljes fentartását indítványozza, utána dr. Vécsei Emil, dr. Székely Zoltán és dr. Singer Simon mondták el védőbeszédeiket. Délután 3 órakor folytatódott a tárgyalás, amelyen a védelem nyert befejezést.

Az esküdtekhez intézendő kérdések megszövegezése és az esküdtek kioktatása után a verdiktáhozatalra került a sor. Az esküdtek Konkoly Lukácsot, Szöllösi Jánost és Doszkocs András, mint tettestársakat, Mikó Pált, Sürüs Mihályt, Minorics Józsefet, Narancsics Jovánt és Rajcsics Lukácsot, mint bűnségeket mondták ki az erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértésben bűnsnek, minek alapján a kir. törvényszék Konkoly Lukácsot *2 és fél évi*, Szöllösi Jánost *2 évi*, Doszkocs András *1 és fél évi*, az öt bűnségedet pedig *egyénenként hat havi börtönre* ítélte.

A kétségbeesett rendőr.

Faragó Lajos topolyai rendőrvetelő működését hivatali főnöke Limbeck Elek rendőrfelügyelő nem találta megfelelőnek és annak kijelentése mellett, hogy el van bocsátva arra kényszerítette, hogy a lemondó levelet előre írja alá. Az elbocsátás ilyen módját azonban Faragó nem tudta elviselni és főnökét feljelentette Császár Péter főszolgabírónál hivatalos hatalommal való visszaélés miatt s miután ezen feljelentése eredménytelen maradt, az ügyészségnél a főszolgabíró is bepanaszolta hivatalos hatalommal való visszaélés és hivatali kötelelem elmulasztása miatt, egyben pedig levelet irt Császárnak, amelyben rágalmozó és becsületsértő kitételeket használt és azzal fenyegette, hogy ő is ugy fog járni, mint Eremics, büntetlenül

fogják meggyilkolni. Az ügyészség a fegyelmi vizsgálat megejtése után a feljelentő ellen hivatalból indította meg a büntető eljárást, valamint Limbeck képviselőjében is elfogadta a vádat. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa ma tárgyalta a kétségbeesett rendőr büntető ügyét *Varián* Miklós elnökle alatt és meghozott ítéletében Faragó Lajost a Császár Péter sérelmére elkövetett hatóság előtti rágalmozás vétésége, becsületsértés és közszend elleni kihágásban bűnsnek mondotta ki. 8 napi fogházra és 120 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az összes felek felebbezték.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 58.

— Blagoj, szólalt meg az egyik hajduk, jobbról egy csapat spahi közeledik a ház felé.

— Balról is, Blagoj.

— Te a jobb oldalon váró testvérekhez rohanj, te emezekhez. Várjatok addig, míg meg nem kezdődik a harc. Valakit küldjete a szilvás végében váró harcosokhoz, adta ki a parancsot Blagoj. Mi a sztaresinával és a belsőökkel szembe várjuk a támadást. Sztaresina, az ajtónál álltsd föl a csapatot. Az első lövésre el kell oltani a mecseket. A guszli-csárok elkezdhetik a zenét, a lakodalmas ének sem hallgathat tovább. Méltó az a véres menyegzőhöz is.

A másik pillanatban Blagoj egyedül állt a ház előtt. Azután legugolt a küszöb mellé, hogy nehezebben pillanthassák meg. Hosszu percekig várt, feszülten figyelve a legkisebb zajra is. E pillanatban a ház jobb sarkán csuszó lépések zaja vonta magára a figyelmet. Néhány pillanat múlva egy spahi jelent meg a sarkon, óvatosan közeledve a küszöb felé. Utánna jöttek a társai. Mintha ezekeket akarta volna bevárni, vagy mert a balsarkon még nem jelentek meg várt társai. Blagojnak nem volt vesztegetni való ideje. Felemelte készen tartott hosszú pisztolyát, lött, s az első spahi halva bukkott el a ház mellett. A másik pillanatban megjelentek a ház balsarkán is a törökök, de Blagoj ekkor már a küszöbön állt a sztaresina és fia között. A házban minden mecsekes kialudt. A sztaresina és fia kiléptek a küszöbre. Az egyik jobbra, a másik balra lött; két török halálosan megsebesült. A lövésekkel egyidejűleg hangzott föl az oldalt álló hajdukok harci kiáltása.

Folyt. köv.)

Az amerikai kivándorlásról.

Az amerikai kivándorlás ügyét sehogy sem sikerült ugy elrendezni, hogy végre rend is legyen. Valahány hatóság van, a vidéken, mind más-más magyarázatot ad a kivánaorlási törvénynek Olvasóink és előfizetőink az utóbbi napokban nagy számban fordultak hozzánk felvilágosításért s panaszos leveleikben arra kérnek, mondjuk meg nekik mikép is áll tulajdonképpen a kivándorlás ügye. Egyik-másik azt is panasolja, hogy nem kapott utlevelet, vagy csak hosszú utánjárás és nagy kellemetlenségek árán juthatott hozzá. Miután a levelekre külön-külön nem felelhetünk, e helyütt adjuk meg a kívánt felvilágosítást:

Gróf Tisza István miniszterelnök ki fejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni,

hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tizennyolc napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiumei tizennyolc napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan hét nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a váremgye alispánjánál. A váremgye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyént szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiumei utra, az ellen sürgősbeadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnök mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oberbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába onnan hét nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynök vagy megbízott senkit nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az a legcélszerűbb ha a kivándorló ott, a hol fletartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetekben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartsák s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap,

Nyilttér.*)

November 1-én megjelent téves nyilttér kiegészítéséről megjegyzem, hogy Temunovics Tamásné szül. Radicevics Katalin név aláírásommal kitöltetlen váltót Baján okt. hó 8-án vesztettem el. A bajai telekkönyvbe nevemen lévő vagyonomra vagy bárhol az elvesztett váltóra ne adjon senki sem pénzt.

Tisztelettel
Temunovics Tamásné
sz. Radicevich Katalin
Szabadka.

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE
Laptulajdonosok: AZ ALAPITOK
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Reclam

••• Naptárak

minden szakmának

a legdiszesebb

||| kivitelen |||

a legjutányosabban kaphatók

Kladek és Hamburger

o o könyvnyomdájában. o o

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 5 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Jó házból való fiúk és lányok tanoncul felvételnek Deutsch Izidor, norinbergi diszmű és játékaruk üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

Egy fiú tanoncul felvétetik teljes e látás mellett Szilágyi István fűszerkereskedésében Szabadkán, a gázgyárral szemben.

Pénzügyintézetnél alkalmazott könyvelő esti foglalkozást keres. Cim a kiadóban.

Külön bejárati tutorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

Ház fűszer üzlettel, a mely évek óta fennáll, más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban.

Világhírű!

a „**REKORD**” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő merőlevél a világ minden tájáról. o

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára ..... 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára ..... 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítenek mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„**REKORD**” festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Osztálysors-jegyek

nagy számválasztékban a helybeli egyedüli

◀ föelárusítónál ▶

KUNETZ MÓR

banküzletében

Egész fél negyed nyolcad
12.— 6.— 3.— 1.50

Ugyanott a huszár-laktanya közelében nagy szállás 2 hold földdel bérelhető, esetleg örök áron eladó.

Kertrendezés szezonja!

A nagybeesü közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kivitelű

villák, udvari kertek s nagyszabású

parkirozások

terv, rajz szerint méltányos árban készítenek. Nemkülönböztetve élő és műkoszorusok, sírcsokrok

1 koronától feljebb

pompás kivitelben, gyorsan és pontosan expedíáltnak.

Valamint különféle eszerép és virágzó növényeim, szép keresztcs fenyőfalm kertek alakításához.

Vágó György,
kereskedelmi műkertész

Telepem dr. Purgly-féle kert, az a gyermek menhely átelienében van.

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Halasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárusítás nagyban és kis mennyiségben. o o o

Ugy helybeli mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

*****

Crisantemum virágok

nagy választékban kaphatók:

● **BUDAY MÁTYÁS** ●
műkertésznél Szabadkán' Zentai-ut.

Első Alföldi Cognagyár Részv.-társ.
KECSKEMÉTEN.

Ajánlja:

**BARACK-SZESZ,
BARACK-CRÉME,
BARACK-COGNAC**

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italneműek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Sürgöny és levélcim: „Szeszgyár” Keeskemét.

Kapható mindenütt!

A „Hazai Leszámitoló és Takarékszövetkezet”

a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyez törlesztéses személyhitelt állami és közigazgatási hivatalnokoknak, valamint katona tiszteknek; továbbá városi

építkezési kölcsönöket tervrajz és költségvetés alapján

Törlesztéses Jelzálogkölcsönöket

ház és földbirtokra 4⁰/₁₀₀ - 4¹/₂⁰/₁₀₀ kamat alapján megfelelő tőke törlesztéssel 15 évtől 65 évig terjedő visszafizetésre a legmagasabb összegig

Bővebb fölvilágosítással szolgál o szegedi vezérképviselőnk: o

HALMI MÓR

„Bank és Jelzálogkölcsön üzlet”
SZEGED, Básiya-utca 19.

Válaszbélyeg!

Magyarország legrégebbi bélyegző gyára az első magy. ruggyanta bélyegzőgyár és véső intézet BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B. Jutányos ára!

Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Visszontelárusítók kerestetnek!

Pénzkölcsön 3⁰/₁₀₀-os káptalani pénzt

4⁰/₁₀₀-os törlesztéses kölcsönt földre és házra, — **személyi hitelt** köztisztviselők és katonatiszteknek 10—15 évi-amortizációra kieszközöl, bank- és magánadóságokat gyorsan és diszkrétan convertál és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

HAJDUFI BERTALAN

bankképviselő Szabadka (VII. Evdő-u. 42.) Ugyanott ház- és földre II. és III. helyre kölcsönök.

Cimbalom iskola öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legjobb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legjobb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Néhai Piros Józsi Orchester hegedűje

eladó

Butor kiárusítás!

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült

hálószoba, ebédlő, szalonnagarniturák és kárpitos áruk

minden elfogadhat áron eladatnak

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA SZABADKA.
Kazinczy-utca.

PÉNZ

4⁰/₁₀₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezessel és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadóságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI, Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.